

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

17 noiembrie 2015
Chișinău

mun.

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:
Președinte – Ursache Petru,
judecători – Timofti Vladimir, Nicolaev Ghenadie, Alerguș Constantin și Moraru Petru,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către procurorii în procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău - Vasile Bolduratu, Vitalie Gavriliță, Cătălin Scutelnic și de către avocatul Caracuian Victoria în numele inculpatului Dicusară Vasile, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 aprilie 2015, în cauza penală privindu-l pe

Dicusară Vasile Ion, născut la 10 iunie 1994, originar și domiciliat în s. Văsieni, r-nul Ialoveni;

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 05.07.2012 - 04.08.2014 (prima instanță);
2. 25.08.2014 - 09.04.2015 (instanța de apel);
3. 24.06.2015 – 17.11.2015 (instanța de recurs ordinar).

Asupra admisibilității recursurilor în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Ialoveni din 04 august 2014, Dicusară Vasile a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (4) Cod penal și i-a fost stabilită pedeapsa de 8 ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Măsura de reprimare - obligațiunea de a nu părăsi localitatea, aplicată în privința lui Dicusară Vasile a fost anulată, fiindu-i aplicat arestul, iar termenul pedepsei a fost calculat din momentul reținerii lui Dicusară Vasile.

A fost admisă în principiu acțiunea civilă cu privire la încasarea prejudiciului material în beneficiul cet. Darii Maria, însă s-a dispus că quantumul urmează a fi stabilit în instanța civilă.

S-a încasat prejudiciul moral de la Dicusară Vasile în beneficiul cet. Darii Maria în sumă de 50000 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, minorul Dicusară Vasile la data de 16 aprilie 2012, aproximativ pe la ora 16:30, având scopul cauzării leziunilor corporale grave, i-a aplicat în mod intenționat lui Darii Valeriu multiple lovituri cu pumnii și picioarele peste corp și aflându-se pe una din străzile s.Văsieni r-nul Ialoveni, având drept motiv răzbunarea în privința lui Darii Valeriu pentru cauzarea de leziunii medii tatălui său, Dicusară Ion, l-a trezit pe Darii Valeriu care dormea acasă la Pogor Parascovia din aceeași localitate, după care împreună s-au deplasat în fața porții lui Dicusară Ion, unde i-a aplicat lui Darii Valeriu lovituri cu pumnii în regiunea feței, cât și cu piciorul peste diferite părți ale corpului, de la care ultimul a căzut la sol. Apoi, după cădere Valeriu s-a ridicat, i-a mai aplicat lovituri cu pumnul în regiunea feței, de la care ultimul a căzut jos fără cunoștință. Prin urmare, a doua zi la 17 aprilie 2012 Darii Valeriu a fost transportat la Spitalul de Urgență din mun. Chișinău, unde la 04 mai 2012 în rezultatul leziunilor corporale primite a decedat. Conform raportului de expertiză medico-legală nr.51/901D din 26 iunie 2012, moartea lui Darii Valeriu a survenit în urma traumei cranio-cerebrale închise: hematom subdural operativ (volumul intraoperator 100 ml), hematom subdural (volumul 5 ml), microza postraumatică în țesutul cerebral, dilacerarea substanței cerebrale, ce a fost produsă prin acțiune traumatică cu un corp dur contodent sau la lovire de acesta, posibil în timpul și circumstanțele indicate, care are legătură cauzală directă cu survenirea decesului, ce prezintă pericol pentru viață și se califică ca vătămare corporală gravă. Totodată, pe torace și pe membrul inferior au fost depistate excoriații, ce au fost produse prin acțiunea traumatică prin corp contodent sau la lovirea de acesta, posibil în timpul și circumstanțele indicate, care se califică ca leziuni corporale neînsemnate, care nu au legătură cu cauza decesului.

Aceste acțiuni ale lui Dicusară Vasile au fost încadrate în baza art. 151 alin. (4) Cod penal, conform indicilor, vătămarea intenționată gravă a integrității corporale, care a provocat decesul victimei.

3. Sentința menționată a fost atacată cu apeluri de către:

- avocatul Sanduleac Victor în numele lui Dicusară Vasile, solicitând recalificarea acțiunilor inculpatului Dicusară Vasile în baza art. 149 din Codul penal - lipsirea de viață din imprudență și luând în considerație circumstanțele atenuante, inclusiv comiterea unei infracțiuni mai puțin grave de către un minor, cu stabilirea unei pedepse non-privative de libertate.

- avocatul Caracuian Victoria în numele lui Dicusară Vasile. În motivarea apelului declarat, avocatul a indicat că sentința este ilegală, deoarece instanța de fond ilegal a

aplicat și o pedeapsă mai gravă decît prevede legea în privința inculpatului minor, și anume conform art. 70 alin. (3) Cod penal, la stabilirea pedepsei închisorii pentru persoana care la data săvîrșirii infracțiunii, nu a atins vîrsta de 18 ani, termenul închisorii se stabilește din maximul pedepsei prevăzute de legea penală pentru infracțiunea săvîrșită, redusă la jumătate. Totodată, în sentința sa judecătorească nu a indicat circumstanța excepțională - comiterea infracțiunii de către un minor, doar făcînd trimitere la faptul că inculpatul este de "de vîrstă tînăra".

La fel, recurentul a solicitat să-i fie aplicată lui Dicusară Vasile pedeapsa conform art. 79 Cod penal, adică aplicarea unei pedepse mai blînde prevăzută de lege pentru această categorie de infracțiuni art. 149 Cod penal, și anume reieșind din faptul că inculpatul și-a făcut o concluzie și poate fi reeducat în condiții non-privative de libertate, cu atît mai mult că abia și-a înființat o familie.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 aprilie 2015 au fost admise apelurile declarate de avocații Caracucian Victoria și Sanduleac Victor în numele inculpatului Dicusară Vasile împotriva sentinței Judecătorei Iaoveni din 04 august 2014, casată parțial sentința, pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit de prima instanță după cum urmează : a fost recunoscut vinovat Dicusară Vasile în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 149 alin. (1) Cod penal, și în baza acestei legi și art. 70 alin. (3) Cod penal i-a fost stabilită pedeapsa în formă de 1 an și 6 luni închisoare.

În baza art. 90 Cod penal executarea pedepsei stabilite i-a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 3 ani, dacă în termenul de probă fixat Dicusară Vasile nu va comite o nouă infracțiune și prin comportare exemplară și muncă cinstită va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

În rest hotărîrea atacată în partea acțiunii civile a fost menținută.

În motivarea soluției adoptate instanța de apel a menționat că, instanța de fond a stabilit incorect starea de fapt și acțiunile inculpatului Dicusară Vasile, încadrînd greșit acțiunile inculpatului Dicusară Vasile în baza art. 151 alin. (4) Cod penal, adică vătămarea intenționată gravă a integrității corporale, care a provocat decesul victimei, acțiunile inculpatului Dicusară Vasile urmînd a fi încadrate în baza art. 149 alin. (1) Cod penal, ca lipsirea de viață din imprudență.

Prin justificarea probelor cercetate, instanța de apel a constatat dovedită vinovăția inculpatului Dicusară Vasile în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 149 alin. (1) Cod penal, adică lipsirea de viață din imprudență.

Instanța de apel cercetînd probele prezentate de părți, inclusiv probele scrise din materialele dosarului propuse de partea acuzării și partea apărării, a conchis că învinuirea inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (4) Cod penal nu și-a găsit confirmare în ședința de judecată.

La fel, instanța de apel a considerat că analizând ansamblul de probe administrate, instanța de fond a stabilit incorect situația de fapt, dînd faptelor reținute în sarcina inculpatului Dicusară Vasile încadrarea juridică eronată, și anume că a comis infracțiunea prevăzută de art. 151 alin. (4), adică vătămarea intenționată gravă a integrității corporale, care a provocat decesul victimei, deși acțiunile acestuia se încadrează în baza art. 149 alin. (1) Cod penal - adică lipsirea de viață din imprudență, la această concluzie a ajuns instanța din următoarele considerente.

Recalificarea acțiunilor fiind dovedită prin verificarea probelor administrate de organul de urmărire penală și cercetate pe parcursul examinării cauzei, cum ar fi:

- declarațiile inculpatului Dicusară Vasile;
- declarațiile martorului Dicusară Ion;
- declarațiile martorului Basarab Vasile;
- declarațiile martorului Vrabie Dumitru;
- declarațiile expertului Bulgaru Ivan;
- raportul de expertiză medico-legală nr. 51/901 D din 26.06.2012;

Instanța de apel a reținut eronată învinuirea adusă inculpatului precum că el a avut drept scop cauzarea leziunilor corporale grave, că i-a aplicat în mod intenționat lui Darii Valeriu multiple lovituri cu pumnii și picioarele peste corp și aflîndu-se pe una din străzile s.Văsieni r. Ialoveni, avînd drept motiv răzbunarea în privința lui Darii Valeriu pentru cauzarea de leziunii medii tatălui său. Deoarece în ședința de judecată s-a constatat cu certitudine, că Dicusară Vasile la 16 aprilie 2012, aproximativ pe la ora 16:30, după ce a văzut că Darii Valeriu l-a bătut pe tatăl său - Dicusară Ion, a mers acasă la Pogor Parascovia unde locuia în acel moment Darii Valeriu cu scopul de a-l lua pe pătimit ca să meargă la ei acasă, ca să-și ceară scuze de la tatăl său - Dicusară Ion pentru aplicarea loviturilor. Darii Valeriu a mers împreună cu Dicusară Vasile până la poarta lor, unde inculpatul i-a spus ca să-și ceară scuze, ultimul l-a numit cu cuvinte necenzurate, atunci Dicusară Vasile l-a lovit, împins cu palma în regiunea feței, Darii Valeriu fiind în stare de ebrietate alcoolică, și-a pierdut echilibrul și a căzut jos, lovindu-se cu capul de pământ, lăsându-l jos, a mers acasă. Ulterior a ieșit din ogradă ca să-l petreacă pe Vrabie Dumitru, a văzut că Darii Valeriu doarme jos a hotărît să-l ducă acasă, deoarece este beat, l-au pus în automobil și l-au dus până la casa lui Pogor Parascovia, au vrut să-l ducă până în casă, însă poarta era încuiată și l-au lăsat la poartă. A doua zi la 17 aprilie 2012 Darii Valeriu a fost transportat la Spitalul de Urgență din mun. Chișinău, unde la 04 mai 2012 în rezultatul leziunilor corporale primite de la cădere a decedat. Conform raportului de expertiză medico - legală nr.51/901D din 26.06.2012, *moartea lui Darii Valeriu a survenit în urma traumei cranio-cerebrale închise : hematom subdural operativ (volumul intraoperator 100 ml), hematom subdoral (volumul 5 ml), microza postraumatică în țesutul cerebral,*

dilacerarea substanței cerebrale, ce a fost produsă prin acțiune traumatică cu un corp dur contodent sau la lovire de acesta, care are legătură cauzală directă cu survenirea decesului, ce prezintă pericol pentru viață și se califică ca vătămare corporală gravă.

Astfel, instanța de apel a constatat, că dacă Dicusară Vasile avea intenția de a-i cauza intenționat vătămări corporale grave, a avut posibilitatea să o facă chiar în momentul când s-a dus după el acasă la Pogor Parascovia și pe parcurs, cât au mers până la inculpat acasă, însă nu a făcut-o deoarece intenția sa a fost ca Darii Valeriu să-și ceară scuze de la tatăl său.

Instanța de apel a considerat că nu a fost demonstrată intenția față de urmările prejudiciabile primare și prin imprudență față de urmările prejudiciabile secundare a lui Dicusară Vasile. Or, din materialele dosarului a rezultat că Dicusară Vasile a avut intenția ca Darii Valeriu să-și ceară scuze de la tatăl său, dar nu intenționa să-i aplice lovituri cu scopul cauzării vătămarilor corporale grave. Faptul că Dicusară Vasile nu a avut intenția de a-i cauza leziuni corporale dar a dorit ca cu scop educativ Darii Valeriu să-și ceară scuze pentru că l-a bătut pe tatăl său, s-a confirmat și prin aceea că el a avut posibilitatea să-i aplice lovituri, să-l bată imediat când l-a găsit pe Darii Valeriu și nu era necesar de a-l transporta până la el acasă.

Instanța de apel a menționat că prin raportul de expertiză medico-legală nr. 51/901 D din 26.06.2012 s-a constatat că moartea lui Darii Valeriu a survenit în urma traumei cranio-cerebrale închise : hematom subdoral operativ (volumul intraoperator 100 ml), hematom subdoral (volumul 5 ml), microza postraumatică în țesutul cerebral, dilacerarea substanței cerebrale, ce a fost produsă prin acțiune traumatică cu un corp dur contodent sau la lovire de acesta, posibil în timpul și circumstanțele indicate, care are legătură cauzală directă cu survenirea decesului, ce prezintă pericol pentru viața și se califică ca vătămare corporală gravă. Din declarațiile exepertului Bulgaru Ivan date în ședința Curții de Apel a reieșit că moartea lui Darii Valeriu a survenit în urma unei lovituri: este posibil ca partea vătămată singură să se fi lovit sau e posibil ca cineva să-l fi lovit cu un corp dur contodent, sau poate fi vorba despre o cădere la pământ, asfalt, nisip, ciment. Nu s-a demonstrat cu certitudine, că anume prin acțiunile lui Dicusară Vasile de împingere și lovirea cu palma în regiunea feței pătimitului, s-au cauzat vătămări grave acestuia, care era în stare de ebrietate și își pierdea echilibrul.

Astfel, în ședința de judecată nu a fost demonstrat nici printr-o probă că Dicusară Vasile l-ar fi lovit pe Darii Vasile cu vreun corp contodent după cum rezultă din învinuire, nici un martor nu a declarat că ar fi văzut ca inculpatul să-l lovească pe pătimit cu vreun corp contodent, toți au indicat că cu mâna și că pătimitul era în stare de ebrietate alcoolică ceea ce nu exclude dezechilibrarea și căderea cu lovirea cu capul de pământ, asfalt.

Totodată, procurorul nu a prezentat nici o probă în răsturnarea versiunii că

vătămirile corporale grave, Darii Valeriu nu le-a primit în rezultatul căderii cu capul de pământ, asfalt odată ce în raportul de expertiză medico-legală este clar și cert indicat că aceste vătămiri puteau fi produse prin acțiune traumatică la lovire de un corp dur contodont și că nu se exclude că cauzarea vătămirilor corporale grave la pătimit puteau fi de la posibilitatea căderii din poziție ortostatică cu sau fără accelerare, că la victimă nu erau prezente leziuni corporale vizibile pe cap, ceea ce se poate presupune că suprafața căderii a fost una netedă, fără obstacole, iar expertul a menționat că nu s-a putut constata cu ce obiect anume a fost aplicată lovitura, nicăieri nu este indicată prezența echimozelor, ceea ce nu exclude căderea pătimitului prin dezechilibrarea din cauza aflării în stare de ebrietate alcoolică și lovirea cu capul de sol, odată ce s-a demonstrat că partea vătămată era în stare de ebrietate și putea să cadă de la dezechilibrare.

Astfel, prin prisma prevederilor art. 8 Cod de procedură penală, instanța de apel a ajuns la concluzia că vinovăția inculpatului Dicusară Vasile în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (4) Cod penal nu poate fi întemeiată pe presupuneri, iar toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, în condițiile prezentului cod, se interpretează în favoarea inculpatului, motiv pentru care instanța încadrează acțiunile inculpatului în baza art. 149 alin. (1) Cod penal.

Instanța de apel a statuat că Dicusară Vasile a manifestat neglijență ca tip al imprudenței, făptuitorul nu a prevăzut că acțiunea sa de împingere a pătimitului va avea ca rezultat moartea unei persoane, deși putea și trebuia să prevadă acest rezultat. Prin urmare, acțiunile lui Dicusară Vasile au fost încadrate ca lipsire de viață din imprudență, și nu ca vătămare gravă a integrității corporale, care a produs decesul persoanei. În acest sens, instanța de apel a admis argumentele avocatului Sanduleac Victor precum că Dicusară Vasile nu a avut intenție de a cauza vătămarea gravă a integrității corporale și a sănătății lui Darii Valeriu și a admis apelul și a recalificat acțiunile lui Dicusară Vasile.

În rezultat, instanța de apel l-a recunoscut pe Dicusară Vasile culpabil de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 149 alin. (1) Cod penal – adică, lipsirea de viață din imprudență.

Instanța de apel a menționat că, instanța de fond nu a ținut cont la stabilirea pedepsei de vîrsta inculpatului la momentul săvârșirii infracțiunii, or prin prisma prevederilor art. 70 alin. (3) Cod penal la stabilirea pedepsei închisorii pentru persoana care, la data săvârșirii infracțiunii, nu a atins vîrsta de 18 ani, termenul închisorii se stabilește din maximul pedepsei, prevăzute de legea penală pentru infracțiunea săvîrșită, reduse la jumătate.

De asemenea, instanța de apel a considerat că, instanța de fond nu a ținut cont și de prevederile art. 475 Cod de procedură penală, conform căruia (1) în cadrul urmăririi

penale și judecării cauzei penale privind minorii, afară de circumstanțele prevăzute în art. 96, urmează a se stabili: 1) vârsta minorului (ziua, luna, anul nașterii); 2) condițiile în care trăiește și este educat minorul, gradul de dezvoltare intelectuală, volitivă și psihologică a lui, particularitățile caracterului și temperamentului, interesele și necesitățile lui; 3) influența adulților sau a altor minori asupra minorului, 4) cauzele și condițiile care au contribuit la săvârșirea infracțiunii.

În final, instanța de apel a admis cerințele avocatului Caracuian Victoria cu privire la aplicarea prevederilor art. 70 alin. (3) Cod penal față de Dicusară Vasile și a stabilit lui Dicusară Vasile pentru acțiunile infracționale încadrate în baza art. 149 alin. (1) Cod penal pedeapsa sub formă de 1 an și 6 luni închisoare, iar în baza art. 90 Cod penal a suspendat condiționat executarea pedepsei stabilite pe un termen de probă de 3 ani, dacă în termenul de probă fixat Dicusară Vasile Ion nu va comite o nouă infracțiune și prin comportare exemplară și muncă cinstită va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recursuri ordinare de către :

5.1 - procurorii în procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Bolduratu Vasile, Gavriliță Vitalie și Scutelnic Cătălin, prin care, indicând temeiurile prevăzute de art.427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, au solicitat casarea totală a deciziei Curții de Apel din 09 aprilie 2015, cu menținerea fără modificări a sentinței Judecătorei Ialoveni din 04 august 2014. În motivarea recursului recurenții invocă următoarele motive :

- instanța de apel în decizie menționează eronat că procurorul nu a prezentat probe noi și a solicitat doar verificarea și aprecierea probelor cercetate în instanța de fond;

- instanța de apel pune la baza deciziei declarațiile martorului - expert Bulgaru Ivan, care a și efectuat raportul de expertiză medico-legală nr. 51/901 D din 26 iunie 2012, care în ședința instanței de apel a declarat că este posibil ca partea vătămată singură să se fi lovit sau e posibil ca cineva să-l fi lovit cu un corp dur, contondent, sau poate fi vorba despre cădere și lovire de pământ, asfalt, nisip, ciment. Hematomul poate apărea atât în urma unei lovituri, cât și în urma unei căderi. În instanța de apel martorul - expert Bulgaru Ivan în final a menționat că, cauza decesului lui Darii Valeriu este trauma cranio-cerebrală;

- instanța de apel consideră că faptul aplicării multiplelor lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului se încadrează conform prevederilor art. 149 alin. (1) Cod penal;

- în decizia instanței de apel sunt menționate declarațiile martorului ocular Nacu Eugen, în care este menționat faptul că, la 16 aprilie 2012 ora 17:00, era cu Todorașcu Andrei cu care s-a înțeles să meargă la iarbă verde, s-au oprit în apropierea casei lui

Dicusară Vasile la fântână și discutau. În acel moment, s-a oprit o mașină din care a ieșit Dicusară Vasile și Darii Valeriu, acesta din urmă era beat de-a binelea. A auzit cum Dicusară Vasile l-a întrebat pe Darii Valeriu de ce l-a bătut pe tatăl său și să-și ceară scuze de la tatăl său, iar ultimul i-a răspuns cu cuvinte necenzurate, la ce Dicusară Vasile i-a aplicat lui Darii Valeriu două lovituri cu palma peste față, după ce ultimul a căzut jos și a început să-și ceară scuze, după ce Valeriu s-a ridicat în picioare, apoi a căzut jos.

Instanța de apel în mod greșit a descris declarațiile acestui martor referitor la faptul că inculpatul Dicusară Vasile i-a aplicat lui Darii Valeriu lovituri cu palma peste față, după ce ultimul s-a ridicat în picioare, apoi singur a căzut jos.

În instanța de apel martorul ocular Nacu Eugen nu a fost audiat, declarațiile lui fiind verificate prin citirea celor date în instanța de fond, care a comunicat că la 16 aprilie 2012 ora 17:00 era cu Todorășcu Andrei cu care s-a înțeles să meargă la iarbă verde, s-au oprit în apropierea casei lui Dicusară Vasile la fântână și discutau. În acel moment s-a oprit o mașină din care a ieșit Dicusară Vasile și Darii Valeriu, iar ultimul era beat. A observat cum Dicusară Vasile se ținea de partea dreaptă și era puțin aplecat. A auzit cum Dicusară Vasile l-a întrebat pe Darii Valeriu de ce l-a bătut pe tatăl său, iar ultimul i-a răspuns cu cuvinte necenzurate, la ce Dicusară Vasile s-a enervat și i-a aplicat lui Darii două lovituri, după ce ultimul a căzut jos și a început să-și ceară scuze, după ce Valeriu s-a ridicat în picioare, i-a aplicat încă o lovitură, căzând jos fără cunoștință.

De aici rezultă că instanța de apel din oficiu a selectat declarațiile martorului Nacu Eugen și le-a pus în favoarea inculpatului care au dus la recalificarea acțiunilor inculpatului de la art. 151 alin. (4) Cod penal la art. 149 alin. (1) Cod Penal.

- însăși instanța de apel în decizia sa, face referire la prevederile alin. (3) art. 8 Cod de procedură penală, în care este stipulat că, concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri.

5.2 - avocatul Caracuian Victoria în numele inculpatului Dicusară Vasile, prin care, fără a indica vreun temei din cele prevăzute de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, a solicitat casarea parțială a deciziei din 09 aprilie 2015, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, cu aplicarea art. 79 alin. (1) Cod penal.

6. Verificând argumentele invocate în recursurile declarate în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit consideră că recursul ordinar declarat de avocatul Caracuian Victoria urmează a fi respins, ca inadmisibil, iar recursul ordinar declarat de procurorii în procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău Bolduratu Vasile, Gavriliță Vitalie și Scutelnic Cătălin - admis, reieșind din următoarele motive.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvîrșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiuni de drept se referă cele ce țin de faptul: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual penal au fost corect aplicate și hotărîrea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

6.1 Referitor la recursul ordinar declarat de procurorii în procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău Bolduratu Vasile, Gavriliță Vitalie și Scutelnic Cătălin.

Din conținutul recursului declarat de procurori, invocîndu-se temeiurile pentru recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, rezultă că aceștia nu sunt de acord cu decizia instanței de apel în partea recalificării acțiunilor inculpatului de la art. 151 alin. (4) Cod penal la art. 149 alin. (1) Cod penal.

Din analiza deciziei atacate rezultă, că instanța de apel nu a analizat corect probele și dispozițiile art. 151 alin. (4) Cod penal și art. 149 alin. (1) Cod penal, în rezultat la ce a comis o eroare de drept, prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală, recalificînd greșit acțiunile inculpatului Dicusară Vasile, în legătură cu ce urmează a fi casată parțial decizia instanței de apel, fiind admis recursul procurorilor.

Astfel, Colegiul lărgit menționează, că instanța de apel greșit a recalificat acțiunile inculpatului Dicusară Vasile de la art. 151 alin. (4) Cod penal la art. 149 alin. (1) Cod penal, concluzionînd că „este dovedită vinovăția inculpatului Dicusară Vasile, în comiterea infracțiunii prevăzute de art.149 alin. (1) Cod penal ”.

Colegiul penal lărgit a statuat, că instanța de fond examinînd cauza sub toate aspectele complet și obiectiv, făcînd o apreciere probelor în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, just a încadrat acțiunile lui Dicusară

Vasile în baza art. 151 alin. (4) Cod penal – vătămarea intenționată gravă a integrității corporale, care a provocat decesul victimei.

Prima instanță corect a calificat acțiunile inculpatului Dicusară Vasile în baza art. 151 alin. (4) Cod penal și a stabilit vinovăția în baza probelor examinate în prima instanță, descrise amănunțit în sentință (f.d. 248-250, vol. I) care instanța de recurs le însușește pe deplin și anume declarațiile martorului ocular Nacu Eugen, care a declarat în prima instanță, că „*Dicusară Vasile s-a enervat și i-a aplicat lui Darie Valeriu 2-3 lovituri. După ultima lovitură Valeriu a căzut jos, și a început să-și ceară iertare precum că nu o să mai facă așa ceva, și că era servit atunci. După ce Valeriu s-a ridicat în picioare, iar Dicusară Vasile i-a mai aplicat o lovitură, acesta a căzut jos fără cunoștință*”, „... *ultima lovitură a fost dată cu pumnul de către Dicusară Vasile lui Darie Valeriu...*” (f.d. 226 a, 226 b, vol. I) și declarațiile martorului ocular Dicusară Ion – tatăl inculpatului, care a declarat în prima instanță, că „...*după ce fiul (Dicusară Vasile) l-a mai lovit o dată în frunte, Darie a căzut jos și și-a pierdut cunoștința*” (f.d.213 verso, vol. I).

Astfel, Colegiul lărgit nu acceptă concluziile instanței de apel, care invocă lipsa de probe care ar confirma că victima – Darie Valeriu a fost lovit în cap de inculpatul Dicusară Vasile (f.d. 97, vol. II).

În baza aceluiași probe directe, care confirmă lovirea în cap a victimei de către inculpatul Dicusară Vasile, Colegiul lărgit consideră că vătămrile corporale grave cauzate victimei au fost produse prin acțiune traumatică la lovire de un corp contodont (pumnii) peste față, dar și de la lovire de pământ (glod) în rezultatul căderii de la dezechilibrarea, cum este motivat în decizia instanței de apel (f.d. 97, vol. II), făcându-se trimitere și la raportul de expertiză medico-legală care nu exclude cauzarea vătămărilor grave de la posibilitatea căderii victimei. Aici, Colegiul lărgit mai invocă, că inculpatul lovind intenționat cu pumnul în cap victima, care era în stare de ebrietate alcoolică, admitea că va urma o cădere și lovire de pământ a victimei în urma căreia pot surveni vătămări corporale, ce nu se încadrează în noțiunea de imprudență, prevăzută de art. 18 Cod penal, dar este intenție indirectă prevăzută de art. 17 Cod penal. În ceea ce privește decesul victimei, instanța de recurs admite imprudența inculpatului Dicusară Vasile față de aceste urmări, ce rezultă din analiza probatoriului și circumstanțele cauzei.

Colegiul penal lărgit invocă, că structural, infracțiunea de vătămare intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, care a provocat decesul victimei (art.151 alin.(4) Cod penal), cuprinde vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății (urmările prejudiciabile primare), care, la rîndul său, a implicat producerea unor urmări prejudiciabile și mai grave din imprudență - decesul victimei (urmările

prejudiciabile secundare) sau conform art. 19 Cod penal este o infracțiune cu două forme de vinovăție.

În cazul dat, decesul victimei trebuie să se găsească într-o legătură de cauzalitate directă cu vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății. Mai mult, această legătură de cauzalitate trebuie să fie cuprinsă de vinovăția făptuitorului.

În planul laturii subiective, fapta prevăzută la art.151 alin.(4) Cod penal se caracterizează prin intenție față de urmările prejudiciabile primare și prin imprudență față de urmările prejudiciabile secundare.

În ceea ce privește latura civilă, Colegiul penal lărgit, ține să menționeze că atât prima instanță, cât și instanța de apel, corect au admis în principiu acțiunea civilă privind încasarea prejudiciului material în beneficiul succesorului părții vătămate Darii Maria, urmînd ca asupra cuantumului să se expună instanța civilă, și au admis parțial încasarea prejudiciului moral, încasînd de la Dicusară Vasile în beneficiul lui Darii Maria prejudiciul moral în mărime de 50000 lei.

La stabilirea pedepsei inculpatului Dicusară Vasile, Colegiul penal lărgit, ține să menționeze că prima instanță a încălcat prevederile art. 70 alin. (3) și nu a aplicat prevederile art. 79 Cod penal, care prevăd că „la stabilirea pedepsei închisorii pentru persoana care, la data săvîrșirii infracțiunii, nu a atins vîrsta de 18 ani, termenul închisorii se stabilește din maximul pedepsei, prevăzute de legea penală pentru infracțiunea săvîrșită, reduse la jumătate și minoratul persoanei care a săvîrșit infracțiunea se consideră circumstanță excepțională”.

Sanțiunea art. 151 alin. (4) Cod penal prevede maximul – 15 ani, $\frac{1}{2}$ din ea este 7 ani și 6 luni, prima instanță aplicînd pedeapsa – 8 ani închisoare, a depășit maximul prevăzut de lege.

Din motivele invocate, Colegiul penal lărgit urmează să caseze parțial hotărîrile adoptate și la stabilirea pedepsei inculpatului Dicusară Vasile în baza art. 151 alin. (4) Cod penal, se va ține cont de prevederile art.7, 61, 75, 78 Cod penal de scopul pedepsei penale, care urmărește restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului și prevenirea săvîrșirii de noi infracțiuni, de gravitatea infracțiunii săvîrșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei, care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale acestuia, de faptul că la locul de trai se caracterizează pozitiv.

Astfel, Colegiul penal lărgit stabilește în privința inculpatului Dicusară Vasile ca circumstanțe atenuante, cum sunt : recunoașterea vinei, vîrsta tînă, anterior nu a fost judecat, și ca circumstanță excepțională prevăzută de art. 79 Cod penal – minoratul.

Circumstanțe agravante prevăzute de art.77 Cod penal, în privința inculpatului

Dicusară Vasile, instanța de recurs n-a stabilit.

Din cele menționate, Colegiul penal lărgit consideră că scopurile pedepsei penale și corectarea și reeducarea inculpatului Dicusară Vasile pot fi atinse numai în condiții privative de libertate.

6.2 Referitor la recursul ordinar declarat de avocatul Caracuian Victoria în numele inculpatului Dicusară Vasile.

În conformitate cu prevederile art. 422 Cod de procedură penală (în red. 05.04.2012), termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Conform materialelor dosarului, dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat la 09 aprilie 2015, în prezența inculpatului Dicusară Vasile și a apărătorului acestuia Caracuian Victoria, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată (f.d. 76, vol. II), tot atunci s-a anunțat despre ziua pronunțării deciziei motivate - 07 mai 2015 (f. d. 76, vol. II). La 07 mai 2015 din cauza complexității cauzei, pronunțarea integrală a deciziei a fost amânată pentru 21 mai 2015, ora 14⁰⁰ (f.d 77, vol. II).

În atare împrejurări, termenul de declarare a recursului ordinar împotriva deciziei instanței de apel, pronunțate la 21 mai 2015 a expirat la 23 iunie 2015.

Aceste momente certifică faptul că termenul de 30 zile de contestare cu recurs ordinar a deciziei instanței de apel, stabilit de art. 422 Cod de procedură penală nu a fost respectat, deoarece recursul ordinar al avocatului Caracuian Victoria în numele inculpatului a fost declarat la 30 iunie 2015, adică peste termenul de 30 de zile.

Termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca tardiv, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Reieșind din aceste circumstanțe se constată, că termenul de 30 zile de atac cu recurs ordinar a deciziei instanței de apel, stabilit de art. 422 Cod de procedură penală nu a fost respectat de avocatul Caracuian Victoria, deoarece recursul în cauză a fost declarat de avocatul Caracuian Victoria la 30 iunie 2015, conform ștampilei poștale pe plicul expedit (f.d. 121, vol. II), prin urmare, Colegiul penal consideră că recursul în cauză a fost depus peste termenul prevăzut de art. 422 Cod de procedură penală.

Mai mult, avocatul Caracuian Victoria în numele inculpatului Dicusară Vasile în recurs, nu a adus argumente întemeiate în justificarea motivelor întârzierii declarării recursului ordinar, depus la 30 iunie 2015.

În această ordine de idei, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră, că recursul ordinar declarat la 30 iunie 2015 de avocatul Caracuian Victoria

în numele inculpatului Dicusară Vasile urmează a fi respins ca inadmisibil, ca fiind declarat peste termen.

7. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct.1), 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de avocatul Caracuian Victoria în numele inculpatului Dicusară Vasile.

Admite recursul ordinar declarat de procurorii în procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău - Bolduratu Vasile, Gavriliță Vitalie și Scutelnic Cătălin, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 aprilie 2015 și parțial sentința Judecătoriei Ialoveni din 04 august 2014 în cauza penală privindu-l pe Dicusară Vasile Ion, rejudecă cauza pronunțând următoarea hotărâre.

Dicusară Vasile Ion se consideră condamnat în baza art. 151 alin. (4) Cod penal, stabilindu-i pedeapsa cu aplicarea prevederilor art.70 alin. (3), art. 79 Cod penal – 1 (un) an și 6 (șase) luni închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Termenul executării pedepsei se va calcula din ziua reținerii inculpatului Dicusară Vasile Ion.

Se mențin prevederile sentinței în partea laturii civile și a soartei corpurilor delictive, prin care :

- Corpurile delictive : o scurtă, un maiou, o pereche de pantaloni sportivi, o pereche de ciorapi, o pereche de chiloți, un pulover, aflate la păstrare la IP Ialoveni, urmează a fi nimicite;

- S-a admis în principiu acțiunea civilă cu privire la încasarea prejudiciului material în beneficiul cet. Darii Maria, însă quantumul urmează a fi stabilit în instanța civilă. S-a încasat prejudiciul moral de la **Dicusară Vasile Ion** în beneficiul cet. Darii Maria în sumă de 50000 lei.

Decizia este irevocabilă. Decizia motivată pronunțată la **24 decembrie 2015**.

Președinte

Ursache Petru

Judecători

Timofti Vladimir

Nicolaev Ghenadie

Alerguș Constantin

Moraru Petru